

УЧЕБНА ПРОГРАМА ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ МУЗИКА ЗА VII КЛАС (ОБЩООБРАЗОВАТЕЛНА ПОДГОТОВКА)

КРАТКО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Основните тематични акценти, заложиени в програмата по **музика** в седми клас, предполагат задълбочаване на придобитите в прогимназиален етап на основното образование базисни знания и компетентности за основните дейности в обществената музикална практика: изпълнение на музика, възприемане на музика и музикално творчество; за по-важните елементи на музикалната изразност – мелодия, ритъм, метрум, темпо, динамика, тембър; за основните формообразуващи принципи и музикални форми; музикалните жанрове и видовете многогласие; за красотата и разнообразието на българския песенен и танцов фолклор, обреди и традиции; за основните периоди в развитието на българската музика, в т.ч. и популярната, за ролята и значението на медиите.

В музикалнообразователния процес по музика в седми клас се създават условия за по-нататъшно развитие на музикалните способности като съществен фактор за пълноценно общуване с музиката и успешно реализиране на музикалните дейности.

В процеса на дейностите, изнесени в извънучилищна обучаваща среда, се натрупват впечатления и богат социален опит относно реалния работен творчески процес на различни вокални и инструментални музикални формации.

В хода на учебната работа се създават умения за работа в екип, съобразяване с мнението на другите, стимулират се креативно поведение и интерес към начините за търсене, съхранение и разпространение на музикална информация за възможностите на съвременната озвучителна техника като фактор за качеството на концертните изяви.

Учебната програма е структурирана в таблици и представя учебното съдържание тематично чрез очакваните резултати от обучението по всяка тема и свързаните с нея понятия. Водещ принцип при определянето на темите е разграничаването на основните видове дейности, присъщи на урока по музика. В този смисъл темите не са представени в задължителна последователност, а предполагат работата по тях да се преплита във всеки урок на принципа на спираловидното развитие на уменията, натрупване на представите и изграждане на понятията.

ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО В КРАЯ НА КЛАСА

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикална практика: музициране, възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none">• Пее най-малко пет песни по избор от училищния репертоар и ги интерпретира според възможностите си.• Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песен от училищния и/или извънучилищния репертоар.• Изпълнява по запис музика от училищния и/или извънучилищния репертоар.• Импровизира съпровод върху песен и/или инструментален откъс.• Пее по слух според възможностите си три теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор.• Разпознава по характерна музика пет танца и танцува според възможностите и желанията си най-малко два от тях.
Музика и съвременни информационни технологии	<ul style="list-style-type: none">• Познава съвременни комуникационни канали за реализация на музикална продукция в публичната сфера.• Знае основни начини за търсене, събиране, съхранение, обработка и разпространение на музикална информация.
Елементи на музикалната изразност	<ul style="list-style-type: none">• Коментира ролята на изразните средства в музика от различни жанрове и стилове.• Разпознава по звучност и състав различни оркестри, определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи.• Разпознава характерни метрични явления.• Разпознава равноделни и неравноделни метруми, определя метруми в подходящи примери.• Разпознава по слух ритмични групи, включващи нотни стойности до осмина, и ги свързва с графични символи.

Области на компетентност	ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И ОТНОШЕНИЯ
Музикални жанрове и форми	<ul style="list-style-type: none"> • Знае основни формообразуващи принципи в музиката и ги открива в изучавани музикални форми и творби от училищния репертоар. • Знае особеностите на различни жанрове, изброява техни типични белези и коментира функцията им в миналото и днес.
Музика, култура, общество	<ul style="list-style-type: none"> • Разпознава музика и коментира обреди от различни фолклорни области в България, включително от своя регион. • Знае имена на съвременни български композитори и ги свързва с поне едно тяхно произведение. • Познава музика на други народи и етноси, като открива сходства и различия във фолклорните им традиции. • Познава и коментира практики, форми, популярни понятия и термини, свързани с традиционното и съвременното функциониране на музиката. • Знае имената на най-малко пет музиканти или музикални формации от различни жанрове и стилове и ги свързва с типични произведения.

УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Теми	Компетентности като очаквани резултати от обучението	Нови понятия
1. Тема: МУЗИКАЛНА ПРАКТИКА 1.1. Изпълнение на музика 1.2. Възприемане на музика	<ul style="list-style-type: none">• Знае пет песни от училищния репертоар – авторски и народни.• Изразява лични предпочитания и изпълнява по избор песни от училищния и/или извънучилищния репертоар.• Изпълнява три теми от изучавани музикални произведения и ги свързва със съответната творба и автор.• Пресъздава характера на песента при изпълнение.• Синхронизира изпълнението си със съпровода и общата звучност и реагира на указанията и диригентските жестове на учителя.• Умее да слуша музика с определени задачи.• Проследява изразните средства в подходящи музикални творби, коментира ролята им и ги използва като слухова опора при разпознаване.• Проследява принципите на формообразуване и ги открива в подходяща музика.• Разпознава по характерна мелодия най-малко четири откъса от репертоара за слушане.• Разпознава по характерна музика най-малко пет характерни танца.	
2. Тема: ЕЛЕМЕНТИ НА МУЗИКАЛНАТА ИЗРАЗНОСТ	<ul style="list-style-type: none">• Коментира ролята на изразните средства в слушана или изпълнявана музика.	

<p>2.1. Системата от музикални изразни средства като цялостно въздействие върху слушателя</p> <p>2.2. Метроритмичното разнообразие на българския фолклор заедно с безмензурната музика</p> <p>2.3. Музикални инструменти Пъстрота на инструменталните състави</p> <p>2.4. Начини на звучене на музиката (лад – видове, знаци за алтерация)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използва изразните средства като ориентир при разпознаването на инструментална творба. • Определя размери и изпълнява правилно изучавани равноделни и неравноделни метруми. • Осъзнава липсата на метрична пулсация. Различава безмензурна мелодия от метрически организирана. • Разпознава по тембър и на външен вид старинни и съвременни – електронни/електрически музикални инструменти, класически инструменти. • Определя принадлежност на музикални инструменти към установените в практиката видове и групи. • Разпознава конфигурацията на изпълнителските състави в различни практики. • Идентифицира визуално и слухово различни изпълнителски състави. • Разграничава по слух изучавани тонови трайности до осмина и ги свързва с графично изображение. • Съотнася изучаваните нотни стойности с конкретни срички в текст на песен. • Изпълнява по слух и по графичен запис изучаваните ритмични групи и тонови трайности. 	<p>диез бемол бекар</p>
<p>3. Тема: МУЗИКАЛНИ ЖАНРОВЕ И ФОРМИ</p> <p>3.1. Принципи на формообразуване</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае действието на формообразуващите принципи в сонатната форма. • Отразява музикалните форми със свои графични символи. 	<p>токата-фуга оратория канон сонатна форма соната</p>

<p>3.2. Музикални форми</p> <p>3.3. Музикални жанрове</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Познава характерни белези на жанровете от сонатно-симфоничния цикъл. • Познава характерни белези на музикално-сценичните жанрове. • Коментира мястото на музикалните жанрове. 	<p>симфония инструментален концерт опера балет оперета мюзикъл рок-опера</p>
<p>4. Тема: БЪЛГАРСКА НАРОДНА МУЗИКА</p> <p>4.1. Фолклорна музика и обредност</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае смисъла, значението и спецификата на основни обреди от календарния цикъл. • Изразява свои предпочитания към обреди от различни региони и аргументира избора си. • Разпознава изучаваните обреди в подходящи примери. • Знае наричания и народни песни, свързани с изучаваните обреди. • Открива в традиционната вокална музика на българите различни видове двуглас. 	<p>сватба седянка жътва обред обреден календар</p>
<p>5. Тема: МУЗИКА И ОБЩЕСТВО</p> <p>5.1. Съвременни български композитори</p> <p>5.2. Музиката в живота на хората</p> <p>5.3. Музика, медии, технологии</p> <p>5.4. Фолклорната музика в модерната и глобалната епоха, многогласието в българските народни песни</p> <p>5.5. Съвременното функциониране на музиката</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Знае имената на поне трима съвременни български композитори и ги свързват с изучавано в клас произведение. • Знае значението на обработка, кавърверсия, интерпретация и ги употребява правилно. • Коментира мястото на музиката в предавания по електронните медии. • Предлага подходяща музика за различни медийни форми. • Идентифицира пет творби от различни композитори. • Познава основните видове многогласие в музиката, свързва ги със 	<p>медии</p> <p>полифоничен многоглас хомофонен многоглас рок музика популярна музика хепънинг реалити формат топлисти хитове караоке</p>

	<p>слушано произведение и автор.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Открива многогласието по характерни белези. • Посочва конкретни примери на влияние на „глобалното“ в съвременната музика в България и на Балканите. • Посочва поне три български музикални явления с международно признание. • Знае механизми за обособяване на хитове и топлисти. • Коментира свои примери за връзката на музиката с реклама, спонсорство, меценатство. • Знае смисъла и ролята на музиката в съвременни форми на развлечение. 	
<p>6. Тема: МУЗИКА, ДВИЖЕНИЕ, ТАНЦ 6.1. Художествена музика и танци</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Различава основни танцови елементи на фолклорния, салонния и модерния танц. • Разпознава изучавани танци в творчеството на композиторите. • Знае основните танцови движения на два танца по избор. • Подбира подходяща музика за изпълнение на танц. 	
<p>7. Тема: МУЗИКА И СЪВРЕМЕННИ ТЕХНОЛОГИИ 7.1. Прави записи на музика – аудио за озвучаване на училищни празници или проекти 7.2. Изготвя кратък видеоматериал по зададена тема или проект 7.3. Познава програми за</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Борави с програми за обработка на музика. • Възпроизвежда различни формати. • Прави избор на програма за работа при възложена задача и аргументира избора си. 	

възпроизвеждане на караоке 7.4. Аранжира музика, подходяща за съответни съвременни форми на функциониране на музиката		
--	--	--

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНО ПРОЦЕНТНО РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЗАДЪЛЖИТЕЛНИТЕ УЧЕБНИ ЧАСОВЕ ЗА ГОДИНАТА

Годишният брой часове за изучаване на учебния предмет музика в VII клас е определеният годишен брой часове в прилагания в училището рамков учебен план

Препоръчително разпределение на часовете

За нови знания	40%
За упражнения	30%
За преговор	10%
За обобщение	10%
За наблюдение в извънучилищна обучаваща среда/музикално-творческа среда, посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция, както и на жива звукова среда.	5%
За контрол и оценка (за входно и изходно ниво)	5%

СПЕЦИФИЧНИ ФОРМИ И МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ПОСТИЖЕНИЯТА НА УЧЕНИЦИТЕ

Текущи оценки (от устни, от писмени, от практически изпитвания)	60%
Оценки от контролни работи	15%
Оценки от други участия (работа в час, изпълнение на домашни работи, на лабораторни упражнения, работа по проекти и др.)	25%

ДЕЙНОСТИ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КЛЮЧОВИТЕ КОМПЕТЕНТНОСТИ, КАКТО И МЕЖДУПРЕДМЕТНИ ВРЪЗКИ

Спецификата на музикалнообразователния процес създава условия за придобиване на ключовите компетентности.

Ключови компетентности	Дейности и междупредметни връзки
Компетентности в областта на българския език	<ul style="list-style-type: none"> ✓ формулиране на мнение при изпълнение и възприемане на музиката; ✓ търсене на понятия за определяне характера на музикалното произведение; ✓ описване на звукови картини; ✓ разпознаване възрожденското музициране, даскалската поезия, хомогенността на музика и текст на възрожденското време; ✓ обогатяване речника на учениците. <p>Търсене, извличане, подборане, обобщаване и осмисляне информация от различни по формат текстове (непрекъснат – писмена реч, организирана в изречения, структурирани в абзаци; прекъснат – таблица, графика, диаграма, списък, изображение и др.; смесен – комбинация от прекъснат и непрекъснат текст), включително и дигитални, за изпълнение на определени задачи.</p>
Умения за общуване на чужди езици	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на понятия на чужд език от музиката в практически музикални дейности; ✓ четене на текстове на песни на чужди езици; ✓ обогатяване речника на учениците, свързан с чуждия език.
Математическа компетентност и основни компетентности в областта на природните науки и на технологиите	<ul style="list-style-type: none"> ✓ прилагане на математически модели и закономерности при осмислянето на по-важните елементи на музикалната изразност – изразни средства; ✓ прилагане на графични модели и закономерности при онагледяването на музикални форми и жанрове; ✓ участие в музикални дейности във връзка със звукоизобразителната същност на музиката, теми, посветени на различни природни обекти и явления, сезони, животни, планини, реки и др.;
Дигитална компетентност	<ul style="list-style-type: none"> ✓ използване на дигитална звуковъзпроизвеждаща техника и съвременни музикални инструменти в обучението по музика; ✓ търсене, събиране, обработване на информация, в т.ч. и музикална, използвайки съвременните информационни технологии и интернет ресурси; ✓ използване софтуер за запис и възпроизвеждане на музика.

Умения за учене	<ul style="list-style-type: none"> ✓ следване на указания за музикалноизпълнителска дейност; ✓ планиране на собствената дейност в групово музициране; ✓ сравняване на различни музикални произведения, обобщаване, групиране по определен признак; ✓ самостоятелно събиране и използване на информация при поставени задачи в дейности в изнесена обучаваща среда – звуците в природата; ✓ посещение на репетиция на музикална формация (хор, оркестър, вокално-инструментален ансамбъл) в културна институция.
Социални и граждански компетентности	<ul style="list-style-type: none"> ✓ обсъждане на текстове на песни, като например „Хаджи Димитър“ – популярна мелодия, текст Христо Ботев; ✓ участие в групов учебна дейност, свързана с изява на толерантност към различните мнения и предпочитания, толерантност към различните възможности на съучениците, търпимост, уважение и подкрепа в процеса на груповото музициране; ✓ участие в екипи за работа по учебни проекти по музика с интердисциплинарен характер.
Инициативност и предприемчивост	<ul style="list-style-type: none"> ✓ участие в музикални изяви, свързани с календарните празници, отбелязвани в класната стая и в училището: коледни, новогодишни, пролетни празници, патронен празник на училището, завършване на учебната година и др.; ✓ проява на толерантност към други мнения и интерпретации.
Културна компетентност и умения за изразяване чрез творчество	<ul style="list-style-type: none"> ✓ изразяване на емоционалното преживяване при изпълнението на песни, при слушането на музика и общуването с българския музикален и танцов фолклор; ✓ подбиране на музика за отбелязването на български празници, свързани с обредния календар (Коледа, сурвакари, кукери, лазарки, седянка, жътва), класови и общоучилищни празници; ✓ наблюдаване на музикалнотворческа среда чрез посещение на репетиция на вокална формация (вокална група, детски хор и др.), посещение на репетиция на инструментална формация.
Умения за подкрепа на устойчивото развитие и за здравословен начин на живот и спорт	<ul style="list-style-type: none"> ✓ слушане и изпълнение на музикални произведения, свързани с адекватното поведение на човека в природата, на улицата, у дома и на обществени места за опазване на човешкото здраве, оценяване значението на природосъобразния начин на живот; ✓ наблюдения на жива звукова среда.

Интегративните връзки между музиката и останалите учебни предмети се осъществяват чрез общи проблеми, теми и понятия, работа по проекти, упражнения в компютърен кабинет. Интеграцията с останалите изкуства и с другите предмети, чрез които се придобиват ключови компетентности, съдейства за изграждане на цялостна и единна представа за света и разкриване на общи закономерности в историческото и съвременното развитие.